

NATURA 2000-GEBIED: STELKAMPSVELD (60)
VERSLAG VELDBEZOEK DD. 25 MEI 2016

Aanwezig namens Provincie:
Aanwezig namens Terreinbeheerder:
Overige aanwezigen:
Datum bezoek:

-
25 mei 2015

Doel

Het jaarlijkse veldbezoek is in het kader van de PAS uitgevoerd om de vinger aan de pols te houden m.b.t. zichtbare ontwikkelingen. Centraal staat daarbij de vraag of er ontwikkelingen zijn die afwijken van datgene waar in de Gebiedsanalyse van uit is gegaan. Omdat we nog in het begin van de eerste PAS-periode staan, zijn daarnaast ook de voorgenomen maatregelen besproken en het verwachte effect op omvang en kwaliteit van de habitattypen. Als voorbereiding op het veldbezoek is de gebiedsanalyse bestudeerd en is de beheerder bevraagd m.b.t. eerder waargenomen signalen uit het veld.

Bevindingen

Bij het veldbezoek zijn alle voorkomende habitattypen bezocht langs de onderstaande route

In het Stelkampsveld is nog altijd veel reliëf aanwezig waarlangs zich gradiënten bevinden van basenarm/droog naar matig basenrijk/nat. Op deze gradiënt zijn de volgende habitattypen gerangschikt: droge heide (H4030), vochtige heide (H4010A) en pioniervegetatie met snavelbiezen (H7150), heischraal grasland (H6230), blauwgrasland (H6410) en beekbegeleidend bos (H91E0C), kalkmoeras (H7230) en zwakgebufferd ven (H3130). Deze habitattypen zijn alle waargenomen. Onderstaande foto geeft een indruk van het reliëf en de verscheidenheid in

het gebied.

De habitattypen kunnen zich langs de gradiënt verplaatsen bij verslechtering van de condities, waardoor eventuele achteruitgang van areaal en kwaliteit van de habitattypen niet meteen in het oog springt. Oplettendheid is daarom geboden. Voor een duurzaam behoud is aanrijking van de basenvoorraad in de bodem nodig, hetgeen alleen kan geschieden door hoge grondwaterstanden en voldoende aanvoer van kwel in winter en voorjaar. Om dit te bereiken is een hydrologisch herstelplan in voorbereiding, waarvan de uitvoering pas tegen het einde van de eerste PAS-periode plaats kan vinden. Het behoud van areaal en kwaliteit van habitattypen in de eerste PAS-periode moet daarom vooral komen van lokale, interne maatregelen, zoals het verwijderen van bosopslag, verondiepen van sloten, creëren van verbindingen en inrichting van nieuwe natuur. Inrichting van nieuwe natuur kan vooralsnog beperkt plaats vinden, om de zaadvoorraad in de bodem niet uit te putten voordat de hydrologische condities op orde zijn.

Het tempo en de volgorde van de maatregelen is daarom een kritische factor om in de eerste PAS-periode voldoende voortgang te boeken. Betrokken partijen moeten goed samenwerken en hun eigen maatregelen in de steigers hebben staan om ze opeenvolgend vlot te kunnen uitvoeren in de juiste volgorde.

Het is nog onbekend wat na het uitvoeren van de hydrologische maatregelen de invloed is van droogstaande sloten die niet in de legger van het waterschap zijn opgenomen. Als deze water gaan (af)voeren kan het noodzakelijk zijn om ze te dempen.

Bij het veldbezoek zijn positieve ontwikkelingen waargenomen van het verwijderen van bos. De ontwikkeling naar droge en vochtige heide is al ingezet en op de randen van vennen zijn de condities geschikt voor de ontwikkeling van pioniervegetaties van snavelbiezen en blauwgrasland.

Op één perceel kan nog geen bosomvorming plaatsvinden omdat het bestemmingsplan dit verhindert. Om dit alsnog mogelijk te maken moet de provincie een inpassingsplan maken.

De potenties van het gebied zijn hoog. Percelen waar nieuwe natuur ingericht moet worden zijn in het landbouwkundige verleden geëgaliseerd en zelfs liggen er hier en daar begraven vennen, die weer hersteld kunnen worden. Om deze potenties ten volle te benutten zal de bovengrond conform de Gebiedsanalyse worden afgegraven en in een enkel geval betekent dat, dat een ontwikkeling die nu al in gang is wordt afgebroken, omdat de huidige ontwikke-

ling weliswaar een bloemrijke vegetatie oplevert, maar de ontwikkeling van habitattypen blokkeert.

In het zuidoosten van het gebied zijn al enkele percelen ingericht waar 2 jaar na ingreep nog nauwelijks vestiging van soorten uit de gewenste vegetaties plaats heeft gevonden (zie bovenstaande foto). Dit is niet verontrustend gezien het zeer prille stadium van ontwikkeling. Deze percelen dienen volgend jaar weer in het veldbezoek opgenomen te worden.

De Vereniging Natuurmonumenten, die een kleinere eigenaar is in het Natura 2000 gebied, heeft een perceel in eigendom aan de noordzijde, dat niet binnen de begrenzing van het Gelders Natuurnetwerk is opgenomen. Voor een betere buffering van het gebied is het wenselijk dit perceel er alsnog in op te nemen.

Conclusie

- De ontwikkeling van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in het Natura 2000-gebied laat een beeld zien dat overeenkomt met de Gebiedsanalyse. De habitats staan onder druk en lokaal zijn er negatieve verschijnselen en op andere plekken positieve ontwikkelingen. De indruk bestaat dat over-all geen achteruitgang plaats vindt.
- Voor het in gang zetten van positieve ontwikkelingen op wat grotere schaal is een goede samenwerking nodig tussen Provincie, Staatsbosbeheer, Waterschap en Natuurmonumenten. De Provincie is hierin verantwoordelijk voor de regie. Het op tijd nemen van de hydrologische maatregelen is een kritische factor. Maatregelen die hierop volgen dienen voorbereid te worden om aansluitend snel uitgevoerd te kunnen worden.
- Na het nemen van de hydrologische maatregelen is aandacht nodig voor sloten die niet in de legger van het Waterschap zijn opgenomen.
- De Provincie moet beoordelen of het perceel van Natuurmonumenten aan de noordzijde in het Gelders Natuurnetwerk opgenomen kan worden.

Dit verslag is vastgesteld door:

.....
Handtekening

(datum)

.....
Handtekening

(datum)